

Ζωτικής σημασίας τα προγράμματα υποστήριξης ασθενών

Πώς η βελτίωση της φαρμακευτικής συμμόρφωσης επιφέρει εξοικονόμηση πόρων στα συστήματα υγείας

Ψηλά στην ατζέντα των θεμάτων χάραξης πολιτικής υγείας βρίσκεται η συμμόρφωση των ασθενών στην ενδεδειγμένη θεραπεία, μια διαδικασία η οποία πέρα από την εξασφάλιση της βελτίωσης της υγείας του ασθενούς έχει σημαντική επίδραση και στα οικονομικά των συστημάτων υγείας.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η φαρμακευτική συμμόρφωση συνδέεται άρρηκτα με τη λήψη του σωστού φαρμακευτικού οκευάσματος, την κατάλληλη στιγμή, την απαιτούμενη δόση και για το χρονικό διάστημα που συστήνει ο θεράπων ιατρός, ενώ εμπλέκονται επίσης η διατροφή, η άσκηση και ο τρόπος ζωής του ασθενούς.

Η συμμόρφωση με τη θεραπευτική αγωγή θεωρείται ως μια από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις πολιτικής υγείας. Στην Ευρώπη, η μη συμμόρφωση στη θεραπεία κοστίζει στις κυβερνήσεις περίπου 125 δισεκατομμύρια ευρώ και συμβάλλει στον πρόωρο θάνατο περίπου 200.000 Ευρωπαίων ετησίως (EFPIA 2012). Οι ασθενείς που δεν συμμορφώνονται με τη θεραπεία τους, θεωρείται ότι λαμβάνουν λιγότερο από το 80% της φαρμακευτικής αγωγής, ενώ σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η φαρμακευτική συμμόρφωση των ασθενών που πάσχουν από χρόνιες ασθένειες αγγίζει μόλις το 50%. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι από τις 100 συνταγές που συνταγογραφούνται σήμερα μόνο 25-30 λαμβάνονται σωστά σύμφωνα με στοιχεία της IMS Health (σημερινή IQVIA).

Η μη συμμόρφωση Ο βαθμός συμμόρφωσης των ασθενών στη θεραπεία επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες. Η κατάσταση του ασθενούς σαφώς επηρεάζει τον βαθμό συμμόρφωσής του, ωστόσο η συμμόρφωση δεν αυξάνεται ανάλογα με τη σοβαρότητα της ασθένειάς. Στις ΗΠΑ τα ποσοστά συμμόρφωσης κυμαίνονται από 50% για την κατάθλιψη και μόνο στο 60% για τον καρκίνο. Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, η μη συμμόρφωση ευθύνεται για:

Η μη συμμόρφωση

- 5,4% θνησιμότητα/έτος για καρδιαγγειακά νοσήματα
- 48% θνησιμότητα από άσθμα και 80% από διαβήτη

- 125.000 θανάτους και αύξηση 10% των νοσηλείων στις ΗΠΑ.
- Αντιθέτως, η συμμόρφωση και ο έλεγχος της πολυφαρμακίας αναμένεται να επιφέρουν άμεσα και έμμεσα οικονομικά οφέλη, τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια. Ειδικότερα:
- 6-8 δισ. ευρώ μέσω μείωσης φαρμακευτικής δαπάνης στο σύνολο της Ε.Ε. (άμεσο ιατρικό κόστος)
- 5 δισ. ευρώ μέσω μείωσης των ανεπιθύμητων ενεργειών (άμεσο ιατρικό κόστος)
- 93 δισ. ευρώ από την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας (άμεσο κόστος)
- 85 δισ. ευρώ καθαρό όφελος παραγωγικότητας (έμμεσο κόστος)
- 4,8 εκατ. ευρώ σχετιζόμενα λοιπά οφέλη (άμεσο μη ιατρικό κόστος).

Συνολικά προκύπτουν 105 δισ. ευρώ ως άμεσο κόστος, 85 δισ. ευρώ ως έμμεσο κόστος και 5 εκατ. ευρώ μείωση στην ιδιωτική δαπάνη των ασθενών (Πηγή: Eurostat, 2011).

Συνήθεις παρεμβάσεις Σύμφωνα με τη μελέτη της Capgemini Consulting οι πιο συχνές παρεμβάσεις για τη βελτίωση της συμμόρφωσης χωρίζονται σε 5 κατηγορίες. Ο βαθμός της συμμόρφωσης και η επιτυχία των παρεμβάσεων εξαρτώνται από διάφορους παράγοντες. Σύμφωνα με την εμπειρία του Μιχάλη Δελαπόρτα, διευθύνοντα σύμβουλο της AidPlusCare, εταιρείας που εξειδικεύεται στα προγράμματα συμμόρφωσης ασθενών, αυτό που βοηθάει καθοριστικά στη συμμόρφωση του ασθενούς είναι η εκπαίδευση στη θεραπεία και η νόσο. Όπως μας είπε χαρακτηριστικά: «Το να σταθείς δίπλα στον ασθενή, να ακούσεις πραγματικά τις ανάγκες και τις ανησυχίες του και να δώσεις απαντήσεις σε όλες τις απορίες σχετικά με τη νόσο και τις αλλαγές που θα χρειαστούν στον τρόπο ζωής του, κρίνεται καθοριστικό. Ακόμη κρίσιμη θεωρείται η στάση του γιατρού καθώς συχνά δεν αφιερώνουν χρόνο για να εξηγήσουν τα οφέλη και τις ενδεχόμενες συνέπειες της μη συμμόρφωσης».

Ο Φώτης Καλλιάνης, διευθυντής Επιχειρησιακής Ανάπτυξης της AidPlusCare, με μεγάλη εμπειρία στον σχεδιασμό προγραμμάτων μας είπε χαρακτηρι-

στικά: «Τα επιτυχημένα προγράμματα υποστήριξης ασθενών μέσω νοσηλευτικών επισκέψεων πρέπει να συμβάλλουν ενεργά στην εκπαίδευση των ασθενών ώστε να συμμετέχουν ενεργά στη θεραπεία τους, να ακολουθούν τις συμβουλές των γιατρών για τη σωστή λήψη των φαρμάκων και να αλλάξουν συμπεριφορές σε σχέση με τη σωστή διατροφή και άσκηση βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής τους».

Ρωτήσαμε τον Μιχάλη Δελαπόρτα, διευθύνοντα σύμβουλο της AidPlusCare, να μας εξηγήσει πώς προσδιορίζει η εταιρεία του ποιες υπηρεσίες θέλουν πραγματικά οι ασθενείς. Όπως χαρακτηριστικά είπε: «Πριν αρχίσει κάποιος να σχεδιάζει ένα πρόγραμμα, οφείλει να κατανοήσει το ταξίδι του ασθενούς και τις σχετικές ανάγκες του σε διάφορα στάδια της νόσου. Η κατανόηση του ταξιδιού του ασθενούς αρχίζει πριν από τη διάγνωση, με την εμφάνιση συμπτωμάτων, την επιλογή θεραπείας και την πρόοδο της νόσου. Έτσι, μπορεί κανείς να χαρτογραφήσει όλα τα σημεία, όπου ένας ασθενής έχει πιθανότατα ανάγκη υποστήριξης. Επι-

πλέον, είναι σημαντικό να προσδιορίσουμε και τη συναισθηματική υποστήριξη που επιζητούν οι ασθενείς. Οι ασθενείς χρειάζονται υποστήριξη σε διαφορετικά στάδια της εξέλιξης της νόσου. Για παράδειγμα, στις χρόνιες προοδευτικές καταστάσεις όπως η σκλήρυνση κατά πλάκας, οι ασθενείς χρειάζονται βοήθεια όχι μόνο στην πρόσβαση, αλλά κυρίως στην εκπαίδευση χορήγησης της ενέσιμης θεραπείας, στη διαχείριση της ασθένειας και των συμπτωμάτων και φυσικά συναισθηματική υποστήριξη. Με αυτόν τον τρόπο τα προγράμματα υποστήριξης ασθενών μπορούν να προσθέσουν αξία εξασφαλίζοντας στους ασθενείς πρόσβαση και συμμόρφωση στη θεραπεία τους. Για τις αναπνευστικές ασθένειες όπως το άσθμα και τις καρδιαγγειακές παθήσεις όπως η υπέρταση το ζητούμενο είναι η συμμόρφωση. Η παρακολούθηση και η βελτίωση της φαρμακευτικής συμμόρφωσης συμβάλλει σημαντικά στη ρύθμιση των ασθενών, επιβραδύνει την εξέλιξη της ασθένειας και οδηγεί σε καλύτερη ποιότητα ζωής».

[SID:12351192]